

Fylkesmannen i Vestfold
Postboks 2076

3103 Tønsberg

Spørsmål vedrørende SFO

Utdanningsdirektoratet viser til e-post av 7.12.2009 hvor dere har spørsmål knyttet til rettigheter og plikter i skolefritidsordningen.

Først vil vi nevne at skolefritidsordningen (SFO), jf. opplæringsloven § 13-7, ikke er en del av grunnskoleopplæringen. Dette betyr at Fylkesmannen ikke er klageinstans for enkeltvedtak knyttet til SFO, jf. opplæringsloven § 15-2. Det vil være den enkelte kommunes klageorgan som har denne kompetansen, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd. Fylkesmannen har allikevel veiledningsplikt overfor bl.a. foresatte som har spørsmål om SFO og organiseringen av denne etter opplæringsloven. Videre kan Fylkesmannen føre tilsyn med all virksomhet etter opplæringsloven, jf. opplæringsloven § 14-1 og delegasjonsbrev.

Kommunens plikter

Kommunen skal ha et tilbud om SFO, men opplæringsloven gir ikke elevene rett til plass i SFO. Hvilke inntaksregler kommunen har skal fastsettes i vedtektene, se § 13-7 3. ledd bokstav c. Det samme gjelder bl.a. oppsigelse av plass i SFO, jf. bokstav d i den samme bestemmelsen. Hensikten med vedtektene er å gi foreldrene mulighet til å vurdere kvaliteten på ordningen. Vedtektene skal også bidra til at forholdene ikke uten videre endrer seg underveis i skoleåret. Vedtektene må være i samsvar med de alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper om forsvarlig saksbehandling.

Tildeling av plass, avslag på søknad om plass og oppsigelse av plass i SFO er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Beroende på hvordan vedtektene og enkeltvedtaket om inntak til SFO er utformet, vil også forvaltningsloven § 35 om omgjøring av vedtak uten klage kunne komme til anvendelse.

Barn med særskilte behov i SFO

Opplæringsloven § 13-7 fastslår at kommunen skal ha et tilbud om SFO til barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn. Forarbeidene sier imidlertid lite om hvem disse elevene er og omfanget av tilbudet som skal gis. Noen holdepunkter for tolkning av bestemmelsen gis i andre ledd der det er gjort klart at SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser for barna. SFO skal gi omsorg og tilsyn og gi funksjonshemmede barn gode utviklingsmuligheter. Generelt sett er det klart at kommunens forpliktelser er begrensede mht omfang. Så lenge de har et tilbud vil lovens krav være oppfylt. Det kan ikke kreves at kommunen skal ha et tilbud til alle barn som har særlige behov.

Inntak av barn med særskilte behov til SFO må baseres på kriterier gitt i vedtektene. Det kan være slik at flere barn enn det er plass til oppfyller inntakskriteriene. Kommunen må da prioritere mellom barna. Prioriteringen mellom barna som oppfyller inntakskriteriene kan skje på flere måter, blant annet ved loddtrekning. Det som er viktig er at vedtektene forklarer hvordan prioriteringen gjøres.

Om et barn med særlig behov oppfyller inntakskriteriene i vedtektene og har fått plass i SFO, må en ev. oppsigelse av plassen være i samsvar med vedtektene, ligge innenfor forvaltningsloven § 35 og de alminnelige forvaltningsrettslige prinsippene. Vi kan vanskelig se at kommunen kan ta inn i vedtektene et forbehold om at barnet mister plassen om det oppstår vanskeligheter underveis i skoleåret.

Med vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Astrid Teigaas
rådgiver